Hjer á nú að koma "Sjðafræði", ettir hinn ifirnáttúrlega vitna Stórspekíng-Sólon Spinóza Húmboldt Newton Sókna-.

Inngángur, umm kristilega Sjðafræði s. Hugmind Sjðafræðinnar. 1 gre.

Það verður eíníngis með fámm orðum sagt, hvað hann vísindagreín sje, þvi úflestunin sjálf sínir best eðli hennar, svo þegar til endans er komjð, gjeta menn best sjeð og sagt, hvað hún sje, þegar bújð er að úfljista áll atriði hennar. Í stutta máli er Sjðafræði, þau vísindi sem tala umm hið æðsta góða, að þvi leíti sem það er hið efsta mið finir vilja mannsins. Óendanlegt er þetta mið, ekkji af þvi það sje óráanlegt, heldur af þvi, það er hið æðsta af állumm miðunnu (= takmark = sjónarm.) það er ekkji óendanlegt af þvi, að hin sjðferðislega áreínsla sje að skoða sem hvíldarlausa baráttu*) ~~—~~ heldur af þvi, að þetta mið er algjönt, eíljift; sjðafræðina má þvi kalla vísindin um hið algjönda lögmál; áll tilvenan bendir til tvennskonar lögmáls, nefnil. náttúrunnar lögmáls, og viljans lögmál, og hvunalveggja þessana lögmála heímtar að sjer sje fullnægt, þau innibjönda fullkomna raðsín, enn sá er munurinn, að raðsin náttúrunnar er blind, hennar lögmál er fullnægt með innna óviðráðanlegu valdi, í henni fen alt fromm eptir miðandi valdi; lögmál viljans er aptur á móti ekkji miðandi, heldur bjóðandi, þar er raðsínin ekkji minni, enn hún er bjóðandi enn ekkji miðandi; skjöldu boðjð, raust samvízkunnar, þessi atriði í búin sjðferðl. lögm. er ekkji sjíður bundjð raðsjín. Tegur þess, eða hið góða, eða viljans æðsta mið, er ekkji æhlað finir mið hvuns einstaks,